

Obecná úprava obchodních společností a družstev

JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.

Obecná charakteristika

- 1. Právní subjektivita, jsou právnické osoby**
  - 2. Založení na účelem podnikání (a.s. a s.r.o. mohou být založeny i za jiným účelem)**
  - 3. Dobrovolnost založení – na základě smlouvy**
  - 4. Organizovanost**
-

Dělení obchodních společností

---

1. Osobní (založeny na osobní účasti)

- v.o.s.
- k.s.

2. Kapitálové (anonymita)

- s.r.o.
  - a.s.
-

Základní kapitál

- = peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků do základního kapitálu společnosti
  - společník se účastní na základním kapitálu vkladem
  - **povinně se vytváří v:**
    - kom.spol. – jen komanditisté – 5 tisíc Kč vklad
    - s.r.o. – 200 tisíc Kč ZK (20 tisíc Kč vklad)
    - a.s. – sukcesivní (s veř. nabídkou) – 20 mil Kč
      - simultánní (bez veř. nabídky) – 2 mil Kč
    - družstvo – 50 tisíc Kč
-

Vklad

- = peněžité vyjádření souhrnu peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných hodnot, které se určitá osoba zavazuje vložit do společnosti za účelem nabytí nebo zvýšení účasti ve společnosti
- pojem vklad vyjadřuje tři odlišné situace:
    - 1. Vlastní předmět vkladu** = věci, práva a jiné majetkové hodnoty
    - 2. Vkladová povinnost** = závazek společníka poskytnout společnosti předmět vkladu
    - 3. Součást základního kapitálu** = číselné vyjádření rozsahu majetkových zdrojů, které společník poskytl společnosti
-

Podíl

- ❑ Představuje účast společníka ve společnosti a z ní plynoucí práva a povinnosti
  - ❑ **Vypořádací podíl** při zániku účasti společníka
  - ❑ **Podíl na likvidačním zůstatku** při likvidaci společnosti
-

Práva společníka vůči společnosti

---

1. Práva:

a) Majetková

- právo na podíl na zisku
- právo na vypořádání (vypořádací, likvidační zůstatek)

b) Nemajetková

- právo podílet se na řízení a kontrole činnosti společnosti
  - právo na informace o společnosti
-

Povinnosti společníka vůči společnosti

---

1. Povinnosti

a) Majetkové

- Vkladová povinnost
- Povinnost kompenzovat ztráty společnosti

b) Nemajetkové

- např. povinnost zdržet se konkurenčního jednání
-

Založení společnosti

- Kdo může založit společnost:**
  - v.o.s. – minimálně 2 zakladatelé
  - k.s. – minimálně 2 zakladatelé
  - s.r.o. – lze jednou osobou – FO i PO
  - a.s. – lze jednou osobou – jen PO
-

Vznik společnosti

- Zápisem do obchodního rejstříku
-

Podnikatelská seskupení

= koncern, holding

= seskupení subjektů s právní subjektivitou do koncernu, která nemá právní subjektivitu a vystupuje jako jednotná organizace

- Jedná se o kapitálově propojené ekonomické subjekty
  - Společnost mateřská a dceřinná (ovládající a ovládaná)
-

Zrušení společnosti I

- 1. S likvidací**
  - 2. Bez likvidace** – pokud se společnost zrušuje s právním nástupcem (přeměny) nebo případ konkurzu
    - platí zásada zrušení s likvidací s výjimkou případů, kdy zákon nestanoví, že není třeba
-

Zrušení společnosti II

□ **Důvody zrušení společnosti:**

- Uplynutí doby, na kterou založena
  - Dosažením účelu, pro který založena
  - Dnem uvedeným v rozhodnutí společníků či orgánu společnosti
  - Dnem uvedením v rozhodnutí ohledně fúze, převodu jmění na společníka či rozdělení
  - Dnem uvedeným v rozhodnutí soudu
  - Zrušením konkurzu pro splnění rozvrhového usnesení či z důvodu nedostatečnosti majetku k úhradě nákladů konkurzu
  - Zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku
-

Zánik společnosti

- Výmazem z obchodního rejstříku
-

Obchodní společnosti – charakteristika jednotlivých forem

Veřejná obchodní společnost I

- ❑ Čistě osobní společnost
  - ❑ Kompaktnost z pohledu společníků – jeden druh
  - ❑ Společníkem – FO (musí splňovat podmínky provozování živnosti dle živnost. Z) i PO
    - minimálně 2 osoby
    - maximum není stanoveno
  - ❑ Nevytváří se povinně **ZK**, není povinná minimální výše vkladu
  - ❑ **Firma:** „veřejná obchodní společnost, veř.obch.spol. či v.s.o.“
-

Veřejná obchodní společnost II

□ Statutární orgány:

= všichni společníci

- Jednat jménem společnosti mohou samostatně, omezení není vůči 3. osobám účinné

□ Ručení – společně a nerozdílně celým svým majetkem, neomezené

- **Zisk se dělí** rovným dílem, **ztráta** rovněž
-

Veřejná obchodní společnost III

- Zakládací dokument:** společenská smlouva
  - Návrh na zápis** společnosti do OR –podepisují všichni společníci a přikládá se k němu společenská smlouva
-

Veřejná obchodní společnost IV

□ Práva a povinnosti společníků:

- řídí se společenskou smlouvou – k její změně je třeba souhlasu všech společníků
  - rozhodování o ostatních záležitostech je třeba souhlasu všech, nestanoví-li společenská smlouva, že většiny
  - každý ze společníků – jeden hlas
  - povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře
-

Veřejná obchodní společnost V

☐ Smrt společníka

- podíl přechází děděním
  - dědic podílu je oprávněn vypovědět účast do 3 měsíců od právní moci rozhodnutí soudu o dědictví, jinak toto právo zaniká
-

Komanditní společnost I

- ❑ **Osobní společnost s kapitálovými prvky (komanditisté) – někdy označovaná jako smíšená**
  - ❑ **Dva druhy společníků – komplementáři (postavení jako u v.o.s.) a komanditisté (postavení jako u s.r.o.)**
  - ❑ **Společníci – minimálně dva (jeden komanditista a jeden komplementář), lze FO i PO**
  - ❑ **Obchodní firma: „komanditní společnost, kom.spol. či k.s.“**
-

Komanditní společnost II

Zakladatelský dokument – společenská smlouva (náležitosti: firma a sídlo, určení společníků, předmět podnikání, určení, kteří společníci jsou komplementáři a kteří komanditisté, výše vkladu každého komanditisty)

Návrh na zápis do OR – podepisují všichni společníci a přiloží se společenská smlouva

- Vklad** – povinný jen u komanditistů – minimálně 5 tis. Kč – nutné splatit ve lhůtě stanovené spol. smlouvou jinak bez zbytečného odkladu po vzniku společnosti
-

Komanditní společnost III

- ❑ **Statutární orgán** = všichni komplementáři
  - ❑ **K obchodnímu vedení** – oprávnění pouze komplementáři
  - ❑ **V ostatních záležitostech** – komplementáři společně s komanditisty většinou hlasů
  - ❑ Každý společník má jeden hlas
  - ❑ **Změna společenské smlouvy** – souhlas všech společníků, nestanoví-li společenská smlouva, že postačí většina
-

Komanditní společnost IV

□ Ručení:

- komplementáři – celým svým majetkem, neomezené (jako u v.o.s.)
  - komanditisté – do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v OR
-

Komanditní společnost V

- Pravidla **rozdělení zisku**:
    - rozdělí se na dva díly – jeden pro komanditisty a jeden pro komplementáře
    - komplementáři – každý rovným dílem
    - komanditisté – po zdanění – dle poměrů vkladů
  - Rozdělení **ztráty** – jen komplementáři, a to rovným dílem
-

Společnost s ručením omezeným I

- ❑ **Kapitálová společnost**
  - ❑ **Minimálně** – 1 osoba (FO i PO)
  - ❑ **Maximálně** 50 společníků
  - ❑ **Společníci ručí** za závazky společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech (u k.s. – svého) společníků podle stavu zápisu v OR
  - ❑ **Společnost odpovídá** za porušení závazků celým svým majetkem
  - ❑ **Firma:** „společnost s ručením omezeným, spol. s r.o. nebo s.r.o.“
-

Společnost s ručením omezeným II

- ❑ Výše **ZK** = 200 tisíc Kč
  - ❑ Minimální **vklad** jednoho společníka = 20 tisíc Kč
  - ❑ Před podáním návrhu na zápis společnosti do OR – nutné splatit min. 30% na každý peněžitý vklad; celková výše splacení vkladů – min. 100 tisíc Kč
  - ❑ Návrh na zápis – podepisují všichni jednatele
  - ❑ **Zakládací dokument** – společenská smlouva – může stanovit, že pro vnitřní organizaci společnost vydá stanovy
-

Společnost s ručením omezeným III

- **Statutární orgán** = jednatelé – může jednat každý samostatně, nestanoví-li spol. sml. jinak
  - **Další orgány:**
    - valná hromada – základní otázky činnosti a existence, řídicí a kontrolní otázky
    - dozorčí rada = kontrolní funkce, fakultativní
-

Akciová společnost I

- ❑ **Kapitálová společnost**
  - ❑ Její kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě
  - ❑ **Firma:** „akciová společnost, a.s. či akc.spol.“
  - ❑ **Není stanoven maximální počet společníků**
  - ❑ **Minimální počet společníků** - jeden, ale tato musí být PO, u FO – minimálně dvě
-

Akciová společnost III

Založení:

- simultánní – bez veřejné nabídky akcií, ZK 2 mil Kč

- sukcesivní – s veřejnou nabídkou akcií, ZK 20 mil Kč

Zakladatelský dokument – zakladatelská smlouva (je-li 1 společník – zakladatelská listina)

Základní právní a organizační dokument – stanovy (povinná tvorba)

Akciová společnost IV

- **Akcie:**
  - spojena práva akcionáře podílet se na jejím řízení, zisku a likvidačním zůstatku
  - Náležitosti akcie:
    - firma a sídlo společnosti
    - jmenovitá hodnota
    - forma akcie (na jméno či na majitele – doručitele)
    - výše ZK a počet akcií k datu emise
    - datum emise
-

Akciová společnost V

- jmenovitá hodnota (100 Kč) – napsáno na akci
  - emisní kurz (110 Kč) – za kolik je vydána, prodána
  - emisní ážio (10 Kč) – rozdíl mezi výše uvedenými
-

Akciová společnost VI

- Společnost odpovídá** za porušení závazků celým svým majetkem
  - Akcionáři neručí** za závazky společnosti
-

Akciová společnost VII

□ Orgány:

- Představenstvo = statutární orgán
  - Valná hromada – nejvyšší orgán, základní otázky činnosti a existence, kontrolní a výkonný orgán
  - Dozorčí rada – stálý dohled nad představenstvem, obligatorní
-

Družstvo I

- Společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů
  - Rovnost členů
  - Vždy podnikatel
  - Družstvo – demokratické principy – hlasy dle hlav, ne dle podílů
-

Družstvo II

- ❑ **Minimální počet členů - pět**
  - ❑ **Firma – „družstvo“**
  - ❑ **Družstvo odpovídá celým svým majetkem**
  - ❑ **ZK = souhrn členských vkladů, min. ZK = 50 tis. Kč**
    - před podáním návrhu na zápis do OR je nutné splatit min. polovinu ZK
-

Družstvo III

- ❑ **Pro založení** – nutná ustavující schůze – stačí účast 3 osob – určí ZK, schválí stanovy, zvolí představenstvo a kontrolní komisi
  - ❑ **Základní právní a org. dokument** - stanovy
  - ❑ **Orgány:**
    - členská schůze – nejvyšší orgán
    - představenstvo = statutární orgán
    - kontrolní komise – kontrolní orgán
-

Družstvo IV

- Názvy zakladatelských dokumentů:**
  - v.o.s. – společenská smlouva
  - k.s. – společenská smlouva
  - s.r.o. – společenská smlouva (je-li 1 zakladatel – zakladatelská listina)
  - a.s. – zakladatelská smlouva (je-li 1 zakladatel – zakladatelská listina)
-